

KONST. FEDIN

ILMI ELÄVÄ LENIN

1

Näin Leninin ensimmäisen kerran aivan vuoden 1919 alussa Moskovassa. Hän oli alkanut käydä ulkona toivuttuaan vastavallankumouksen tekemän murhayrityksen jälkeen.

Lenin odotteli Nadežda Konstantinovna Krupskajaa Valistusasiain kansankomissariaatissa, Krimin sillan luona sijaitsevassa entisessä lyseorakennuksessa. Turkki yllään, hatutta päin hän käveli edestakaisin kapeassa ahtaassa aulassa pääoven ja portaikon väliä, missä istui ovenvartija pikku pöydän ääressä.

Ylhäältä näki niin hyvin Leninin pään, se oli iso ja epätavallinen, jäi mieleen ensi näkemästä. Turkiskaulukselta erottui vaaleat kellertävät hiukset. Korkealle ulottuva otsa, päälaki ja takaraivo olivat kummallisesti huomiotaherättävät hänen ulkomuodossaan, vaikka ei muissakaan piirteissä ollut historian merkkihenkilöiden tahi nykyajan tuttujen elävien henkilöiden toistoa, hänen ulkonäkönsä oli ainutlaatuinen, se kuului vain tuolle miehelle — Leninille. Lakki kädessä selän takana hän teki säännöllisiä liikkeitä, käveli pienin askelin edestakaisin hyvin keskittyneenä, rikkomatta liikkeen tasamittaisuutta ja nostaen vain välillä katseensa.

Vaikka työpäivä oli jo aikaa sitten loppunut eikä talossa ollut paljonkaan toimitsijoita, huoneissa levisi nopeasti tieto, että Lenin oli tullut hakemaan Nadežda Konstantinovnaa. Muistan, miten konekirjoittajattaret riensivät osastoista — katsomaan Leniniä, kurkkivat kaiteen yli ja kiiruhtivat pois, jos hän nosti päätään.

Siitä, että Lenin käyskenteli ovenvartijan vierellä, joka juuri huolehti kuumasta keitetystä juomavedestä, ja että ympärillä liikkui tullen ja mennessä kiihkeän inhimillisen uteliaisuuden ajamia toimitsijoita, jäi mieleeni ensimmäinen valloittava vaikutelma Leninistä, että hän oli täysin luonnollinen, vapaa ja miehekkäässä vaatimattomuudessaan voimakkaasti mieleenpainuva ihminen.

Heinäkuussa 1920 pidettiin Pietarissa Kommunistisen Internationalen II kongressin avajaiset.

Lenin tuli Uritskin palatsin saliin kongressin moniheimoi-
osanottajien kärkijoukossa. Häntä vastaan lähti vyörymään
kättentaputusten äänet niellen edetessään kaiken jyrinänsä.
Sillä hetkellä saliin tuotiin joka puolelta kukkakoreja, punaisia
neilikoita ja osanottajille jaettiin kukkia.

Lenin meni kiireesti koko salin läpi, pää hieman etukuma-
rassa, ikään kuin hän olisi halkonut ilmapirtaa ja yrittänyt
päästä pois näkyvistä niin pian kuin suinkin, että suosionosoit-
ukset olisivat lakanneet. Hän nousi puhemieshistön penkeille eikä
häntä näkynyt koko aikana kun ovaatiota kesti.

Hiljaisuuden koitettua hän tuli äkkiarvaamatta näkyviin
salissa ja lähti nousemaan hyvin nopeasti amfiteatterin penkkien
lomitse. Häntä ei huomattu aivan heti, mutta siinä hetkessä kun
huomattiin, kättentaputus alkoi uudestaan, ja väki työntyi siihen
välikköön, mistä hän melkein juosten riensi ylös. Lenin tuli erään
vanhan miehen kohdalle ja ojensi hänelle kätensä hymyillen
hyväntuulisesti. En tiedä kuka se mies oli. Siitä päätellen, miten
vakavasti ja arvontuntevasti hän tervehti Leniniä, se oli joku
hyvä talonpoikaistuttava.

Lenin joutui kestävänsä vielä kolmannet ja ehkäpä intoutu-
neimmat, valtavimmat suosionosoitukset, kun hän nousi puhu-
maan. Hän lehteili kauan papereitaan korokkeella, sitten nosti
kätensä ja puisti sitä rauhoittaakseen meluavan salin. Hän kat-
seli sivuille moittivasti ja tuikeasti, otti yhtäkkiä kellon ja näytti
sitä kuulijakunnalle kopautellen vihaisesti sormellaan kellotau-
luun. Ei auttanut mikään. Silloin hän ryhtyi jälleen katselemaan
ja selailemaan papereita. Suosionosoitusten kumu ei vaimennut
piankaan.

Lenin-puhujassa liike ja sana yhdistyi täydellisesti. Puheen
sisällön tulkinta tapahtui plastillisesti, koko keholla. Sulatettu
metalli näytti valetun taipuisaan muottiin, ulkonainen liike myö-
täili sanaa niin täsmällisesti ja puheen tulisen sisällön tulkinta
tapahtui niin vuolaasti. Lenin katsoi välillä muistiinpanoihinsa
ja mainitsi paljon numerolukuja, mutta se ei hetkeksikään tehnyt
hänestä yksitoikkoista professoria, hän pysyi koko ajan suurena
tribuunina.

Kun hän kysyi kuulijoilta, minkä tähden kautta koko maail-
man on syntynyt „rauhattomuutta”, kuten Englannin hienotun-
teinen porvarillinen hallitus sitä nimittää, kuvastui koko hänen
kehossaan ironisesti tuo porvaristolle epämurkava hermostuttava
„rauhattomuus”, ja kaikkien nähden maailman politiikka sai
hämmästyttävän sarkastisen muodon.

Vieressäni sanomalehtimiesten aitiossa istui taiteilija. Hän tunnusteli tarkkaotteisilla silmillään Leninin hahmoa yrittäen saada sen eloisuuden paperille. Mutta Leninin ele, hänen liikkeensä jäivät tavoittamatta. Taiteilija istuutui toiseen paikkaan. Myöhemmin näin hänet istumassa kolmannella ja neljännellä paikalla. Valokuvaus- ja elokuvakoneiden objektiivit tavoittelivat samoin kuin taiteilijat tavoittamatonta ilmi elävää Leniniä.

Istunnon jälkeen Lenin tuli palatsista edustajajoukossa, Gorkin rinnalla. Siinä ulos tullessa valokuvaaja kuvasi heidät, ja siitä on peräisin tunnettu kuva: Lenin ja Gorki palatsin pylvään luona.

3

Päivä oli sinihohteinen. Väkijoukko kantoi korkealla tammenlehvistä ja punaisista ruusuista solmittua kolmimetristä seppeltä laskeakseen sen Vallankumousuhrien aukiolla niiden haudoille, joiden elämä oli ollut taipumaton myrskyissä kuin tammi ja ihana kuin ruusun kukinta.

Lenin kulki edellä kongressin osanottajien rinnalla. Hänen vierellään saattueessa oli alituisesti vaihtuen uusia ihmisiä, ulkomaalaisia ja venäläisiä, iäkkäitä ja nuoria.

Hän kulki päällystakitta, pikkutakki auki, kädet vuoroin selän takana, vuoroin housuntaskuissa. Näytti siltä kuin hän ei olisi ollutkaan kadulla, raskasmuotoisten suurten rakennusten keskellä, vaan tutussa huoneessa, ehkäpä kotonaan; ikään kuin hänen mielestään ei olisi ollut mitään tavatonta tuossa ympäröivässä väkijoukossa, hän tunsu olonsa vaivattomaksi ja vapaaksi siinä luonnollisessa vetovoimassa, mikä hänellä oli ihmisiin ja minkä vaikutuksesta he pyrkivät hänen lähelleen.

Siinä kulkueessa Lenin keskusteli merkillisellä tavalla erään henkilön kanssa.

Mutta tämä asia kaipaa pientä sivuhuippuä. Pietariin oli tullut saksalainen, joka oli ollut kolme päivää Braunschweigin „itsenäisen” tasavallan johdossa. (Noske musersi sen tasavallan). Olin tavannut miehen Työn palatsissa. Katselimme parvekkeelta jäyhää aukiota, jossa oli vielä jälkiä siitä, miten Pietari oli sankarillisesti puolustautunut Judenitšia vastaan.

Braunschweigilaista hermostutti neuvostolainen tavarankuljetusjärjestys. Tämä köyryselkäinen mies kohotti yhtäkkiä pitkät kätensä ilmaan ja loi epätoivoisen tuskan katseen aukion yli.

— Mutta mitä varten teillä on rihkamatavarakaupat kiinni? Mistä ostan napin tilalle, jos nappi sattuu irtoamaan?!

Braunschweigin tasavallan mies oli ammatiltaan räätäli...

Ja niinpä väkijoukossa sekin mies keskusteli Leninin kanssa saattueen ollessa matkalla Vallankumousuhrien aukiolle.

Lenin taivutti päänsä kallelleen kuullakseen paremmin pienikasvuista puhetoveriaan. Aluksi Lenin oli vakava. Sitten hän alkoi hymyillä ja siristi silmiään nytkäytellen niskaansa. Sen jälkeen hän astui askelen sivuun ja huiskautti äkkiä kättään sillä ilmeellä, joka merkitsee: „hölynpölyä!” Braunschweigilainen todisteli jotakin yhä edelleen ja elehti. Lenin tarttui häntä kyynärpäätä ja sanoi pari kolme lausetta — lyhyttä ja ilmeisesti lopullista, vääjäämätöntä lausetta. Braunschweigilainen pani sittenkin kovasti vastaan. Silloin Lenin yhtäkkiä lyöä läpsäytti häntä olalle, pani peukalonsa liivinaukkoihin ja alkoi nauraa, nauraa niin että huojui kävellessään, sitten astui kiivaammin eteenpäin eikä enää katsonut taakseen, mieheen, joka oli häntä niin naurattanut.

Lieneekö poloinen Braunschweigin mies ruvennut puhumaan napista? Mahdollista tietenkin.

Tämä kohtausta kesti vain kaksi kolme minuuttia, ja sain nähdä silloin Leninin iloisena, sydämestään nauravana, tarkata millä tavalla hän väitteli tavallisista asioista. Hänen kasvoniilmeensä vaihtelivat nopeasti, silmä oli veikeästi sirrissä, vuorottelivat eleet, joissa oli merkitystä, kiihkoa ja tahtoa...

Näistä kolmesta minulle kalliista hetkestä talletin mieleeni ja sydämeeni nerokkaan, ikuisesti ilmi elävän Leninin.

